МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМУ ТА КУРОРТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТУРИЗМ

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,

присвяченої 20-річчю заснування кафедри туризму

17–18 жовтня 2024 року

Львів
ЛДУФК імені Івана Боберського
2025

УДК 338.486.1

УПРАВЛІННЯ РЕКРЕАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ ЛІСОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Володимир Дудюк
канд. екон. наук,
доцент кафедри економіки та менеджменту
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів

Святослав Дудюк
магістрант ОПП «Менеджмент»
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів

В умовах військового стану розвиток продуктивних сил і економічні перетворення набувають особливого значення для відновлення та адаптації ринку рекреаційних послуг. Зміни в економічному і соціальному середовищі, а також нові виклики безпеки вплинули на умови та чинники розвитку рекреаційної сфери. Різноманіття природних, кліматичних, ресурсних, історичних умов і культурних пам'яток продовжує сприяти формуванню ринку рекреаційних послуг, проте наразі важливим є створення безпечних рекреаційних зон, які підтримують економічну стабільність та сприяють психологічному відновленню населення. Відбудова й розвиток цієї сфери стають важливим складником економіки країни та її регіонів, спрямованим на підтримання добробуту суспільства.

Рекреація – це вид діяльності, що має виражену природно-ресурсну орієнтацію. Рекреаційне природокористування виконує три основні функції: соціальну, економічну та екологічну. Соціальна функція спрямована на задоволення потреб населення у відпочинку, оздоровленні, спілкуванні з природою, що зміцнює фізичне і психічне здоров'я суспільства.

Економічна функція полягає у відновленні робочої сили й розвитку соціальної та виробничої інфраструктури на територіях інтенсивного рекреаційного природокористування, тоді як екологічна – у забезпеченні всебічного й раціонального використання, відновлення та збереження природних рекреаційних ресурсів, зокрема для попередження негативного антропогенного впливу [1].

Значне місце в рекреації посідає лісова рекреація – перебування людей на землях лісового фонду з культурно-оздоровчою, туристичною та спортивною метою. Лісові території забезпечують унікальну можливість для відпочинку серед природи, сприяють відновленню сил і покращенню емоційного стану.

Ліси України є її національним багатством і за своїм призначенням та місцерозташуванням виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції і є джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах. За екологічним і соціально-економічним значенням та залежно від основних виконуваних ними функцій ліси поділяють на такі категорії: захисні ліси (виконують переважно водоохоронні, ґрунтозахисні та інші захисні функції); рекреаційно-оздоровчі ліси (виконують переважно рекреаційні, санітарні, гігієнічні та оздоровчі функції); ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення (виконують особливі природоохоронні, естетичні, наукові функції тощо); експлуатаційні ліси [2].

Загальна площа лісового фонду України становить – 10,4 млн га, із яких укритих лісовою рослинністю – 9,6 млн га. Лісистість території країни становить 15,9%. За 50 років площа лісів зросла на 21 %, а запас деревини – майже втричі [3].

Лісові угіддя ДП «Ліси України» є важливим природним ресурсом країни, що має значний потенціал для розвитку

рекреаційної діяльності. Загальна площа лісів у користуванні лісових підприємств становить 5,9 мільйона гектарів, з яких 1,5 мільйона гектарів відведено під захисні ліси, а ще 1,05 мільйона гектарів – це території природно-заповідного фонду. Ці багаті лісові простори є ідеальним середовищем для відпочинку й оздоровлення населення, оскільки вони сприяють фізичному та психічному відновленню, а також зміцненню здоров'я.

Важливими аспектами діяльності стали безпека відвідувачів, урахування наслідків бойових дій та пошкоджень, спричинених уторгненням, а також питання розмінування лісових територій, особливо на сході країни. Унаслідок війни близько 1 мільйона гектарів лісу залишається під загрозою обстрілів і замінувань, а 690 тисяч гектарів потребують розмінування, що впливає на можливості рекреаційного використання лісів.

Щоб відпочинок у лісі був комфортний, а головне, безпечний, ДП «Ліси України» активно займається створенням рекреаційних пунктів. Пункти рекреації мають зони для малечі, зокрема майданчики для ігор та розваг. Гойдалки, гірки, лазалки, спортивні турніки для дітей різного віку, а ще стенди з пізнавальною інформацією та різноманітні фотозони. Поруч із рекреаційними пунктами лісівники прокладають екологічні стежки. На екскурсіях можна ліпше познайомитися з місцевою флорою та фауною, почути про відповідальне ставлення до навколишнього середовища й правила поведінки в лісі. На території лісового фонду вже облаштовано понад 1100 рекреаційних пунктів, які надають можливість комфортно перебувати в природному середовищі, займаючись туристичною та спортивною діяльністю [4].

В умовах сучасних викликів важливість лісової рекреації зростає, оскільки вона сприяє підтриманню здоров'я населення та є важливим складником сталого природокористування.

Література

1. Голубчак О. І., Гудима В. М. Рекреаційне лісокористування в контексті сталого управління лісами // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і здобувачів (20 жовтня 2022 року, м. Харків). – Харків: УкрНДІЛГА, 2022 – С. 40-41.

2. Лісовий кодекс України: вводиться в дію Постановою ВР № 3853-XII від 21.01.94, ВВР, 1994, № 17, ст. 100. База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text (дата звернення: 08.08.2024).

3. Довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року. – Ірпінь, 2012. – 132 с.

4. Офіційний сайт ДП «Ліси України». URL: https://e-forest.gov.ua/ (дата звернення: 19.08.2024).

УДК 338.48-52:796.5

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ЗАСОБАМИ ПІШОХІДНОГО ТУРИЗМУ

Анатолій Клемба
доцент кафедри зимових видів спорту
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів

Юрій ЛЮБІЖАНІН
старший викладач кафедри зимових видів спорту
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів

Пандемія і війна 2019–2024 рр. надзвичайно вплинули на життя української нації. На зміну відносно спокійного і стабільного життя прийшли буремні часи, сповнені тривог, страждань, вимушеної міграції. Неготовність українців до